

הפותרת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ט' חשוון תשפ"א | דף היומי בבלי: עירובין עט | דף הכולל: שבת צד.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תקכ"ב עד תחילת סימן תקכ"ד.
מוסר: אהבת חסד - פרק י"ד עד 'וגם גלה לנו'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער האהבה 'ויאהב רעיו' עד 'וכיצד היא האהבה'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

דרמה בשחקים: הפמליה המבוהלת גילתה שהאדמו"ר עלה על מטוס להולנד במקום לשוויץ | ההלשנה, המחילה, וההצלה פלאית – מעשה מצמרר שאירע לאחרונה | "הגנרל הרוסי לימד אותי מהי מסירות נפש אמיתית" | 2005

יהלומים מגדולי ישראל

הגר"י זילברשטיין שליט"א בפסק הלכה
נחרץ: "אין להזמין משטרה בגלל אדם שנכנס
לבית הכנסת ללא מסכה ומסכן את סביבתו
- לא בימות החול ובוודאי שלא בשבת!"

הגר"י שליט"א הוסיף: "קיימת עצה טובה יותר, כפי שנהגנו בקהילה הקדושה רמת אלחנן..."

וזו לשון תשובתו של הגר"י שליט"א: "אין להזמין משטרה בשבת, מאחר וקיימת עצה טובה יותר, לנהוג כפי שנהגנו בקהילה הקדושה רמת אלחנן - כשנכנס אדם ללא מסכה, והודענו לו שאם הוא לא לובש מסכה, אנו עוזבים את בית הכנסת והמנין יתבטל, וביטול המנין יהיה על ראשו. אותו אדם נבהל ולבש מסכה. "וכן יש לנהוג גם בימות החול", מוסיף הגר"י זילברשטיין במכתבו. "אם אדם נכנס לבית הכנסת ללא מסכה, יש להודיע לו: 'או שאתה לובש מסיכה, או שאנו מבטלים את המנין', ובוודאי שזה יעזור".

(ע"פ ידיעה ב-JDN)

בעוד שרובו המוחלט של הציבור החרדי מקפיד על ההנחיות ונזהר שלא להידבק ולא להדביק בנגיף הקורונה, קיימות קבוצות שוליים שאינן עוטות מסכה, נגד דעת הרופאים והרבנים.

האם מותר להזמין משטרה, כדי שתאכוף את שמירת ההנחיות?

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א רבה של שכונת רמת אלחנן בבני ברק, וחבר מועצת גדולי התורה יצא בפסק הלכה ברור, ממנו עולה כי אין להזמין משטרה, אלא יש לנהוג באופן טוב יותר, כדלהלן:

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

כוחות ההצלה היו בטוחים שכבר אין את מי להציל ח"ו, אך לתדהמתם מצאו את הנוסעים עומדים ליד שרידי הרכב המעוך ללא כל שריטה. "איך יצאתם?" שאלו בפליאה

ההלשנה, המחילה, וההצלה פלאית - מעשה מצמרר שסיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א בערב שבת האחרון

מדובר, התחיל לצעוק עליו: 'מושחת שכמוך, מגיע לך לא להתחתן, אל תתקשר אלי יותר'.

"הבחור התחיל לבכות בכי תמרורים, ואמר לו: 'הגמ' אומרת: 'כל שחברו נענש על ידו - אין מכניסין אותו במחיצתו של הקדוש ברוך הוא' (שבת קמט:). מי שלא מוחל לאחרים, הקב"ה גם לא מוכן למחול לו, אני מתחנן אליך שתמחל לי, מה יצא לך מזה שאמות ערירי'.

"החתן, שצערו של הבחור וחרטת האמת שלו נגעה בליבו, הסכים בסופו של דבר למחול לו, 'אבל', אמר לו החתן, 'כל הצער שלי אינו אלא 'אחד משישים' מהצער של הכלה, היא עדיין בוכה מהטראומה והצער של החתונה שלה שנהרסה, אתה צריך לפייס אותה'.

"הבעיה הייתה שהיא לא הסכימה אפילו לדבר איתו בטלפון, כל כך הייתה פגועה, ולא הייתה מוכנה לשמוע בשום אופן. עירבו את רבני הקהילה של הכלה, ולא נחה דעתה עד שהראו לה את דברי הזוהר הק' (פרשת מקץ, דף רא:), שם מסופר כי רבי אבא היה יושב בפתח שער העיר לוד, ראה אדם אחד שהיה בא וישב על גל של אבנים שנתלקט ובלט מהארץ בשפוע ההר, והיה עיף מן הדרך וישן שם על הגל. לפתע ראה רבי אבא שנחש אחד בא אל אותו אדם להזיקו, ויצאה חתיכת עץ משורש אילן ונפלה על הנחש והרגה אותו. כשנתעורר אותו אדם משנתו ראה את הנחש המת, הזדקף אותו האיש וקם, ואז נפל הגל של האבנים לתחתית ההר וניצל אותו אדם. שאל אותו ר' אבא, במה זכית שהקב"ה עשה לך שני ניסים, הרי הקב"ה לא עושה סתם ניסים לבן אדם?"

"אמר לו אותו האיש: מימי לא עשה לי אדם משהו רע - ולא נתפייסתי עמו, ואם לא יכולתי להתפייס עמו, לא עליתי למיטתי עד שמחלתי לו ולכל אלו שציערו אותי, ולא חששתי יותר לאותו רע שעשה לי. ולא די לי בזה, אלא שמאותו היום השתדלתי לעשות איתם טובות כדי שלא יחשבו שאני שונא אותם. בכה רבי אבא ואמר: ראוי הוא אותו האיש שיעשה לו הקב"ה נס על נס.

"כשראתה הכלה את דברי הזוהר, ואחרי חרטת האמת של הבחור, נכמרו רחמיה ואמרה: מה אני ארוויח אם אותו האיש יסבול בגללי, הרי גם אני עצמי אפסיד, שאדחה ממחיצתו של הקב"ה. והיא מחלה לבחור.

"והנה, בערב ראש השנה תשפ"א נסעו הזוג הצעיר ברכב, והרכב עבר תאונת דרכים קשה והתהפך שבע פעמים. כוחות ההצלה שהגיעו למקום וראו את הרכב מרוסק לשברי שברים, היו

"בל"ג בעומר תש"פ התקיימה חתונה, ובאותו זמן היתה ראשית מגיפת ה'קורונה. הפחד והפאניקה ממנה היו נוראים ואיומים, והממשלה אסרה על קיום חתונות עם הרבה משתתפים. אבל אנשים צריכים להתחתן, ובני הזוג התחתנו בשעה טובה, ובחתונה היה מספר אנשים מעל המותר, ולא בדיוק שמרו על הכללים.

"באמצע החתונה הגיעה משטרה, וכשראתה שיש התקהלות גדולה, ויש סכנה להתפשטות המגיפה, לקחו את החתן והכלה ביחד עם אבי החתן לתחנת המשטרה, עד שלוש וחצי לפנות בוקר. למותר להסביר כמה צער ועגמת נפש נגרמו לכל המשתתפים, ובפרט להורי החתן והכלה, ועל כולנה החתן והכלה, שהיום השמח ביותר בחייהם הסתיים בצורה כל כך עצובה.

"בערב ראש חודש אלול תש"פ התקשר בחור משיבה חשובה לאבי הכלה, ואמר לו: 'אני בחור משיבה פלונית, ואני מודה ומתוודה שאני הלשנתי למשטרה על החתונה, לא עשיתי זאת מתוך רוע וזדון, אלא מתוך רצון למנוע את התפשטות המגיפה, וחשבת שהמשטרה רק תפזר מעט את ההתקהלות, לא חשבת שזה יסתיים כל כך טראגי'.

"הבחור המשיך ואמר לו: 'אני בחור טוב, והיו לי בכל יום עשר הצעות שידוך טובות, ומאז שהלשנתי עליכם אין לי שום הצעת שידוך, ואני מרגיש שזה קפידא ממכם...'.

"האבא התחיל לצעוק עליו: 'מושחת שכמותך, איך אני יכול לסלוח לך, כמה צער וכאב גרמת לי, בודאי שיש עליך קפידא, אני לא מסוגל לסלוח לך!'

"הבחור התחיל לבכות: 'מה ייצא לך מזה שאני לא אקים בית? מה תרוויח מזה? לא חשבת שכל יום יסתיים הסיפור, אני מתחנן שתסלח'.

"אמר לו אבי החתן: 'תתקשר אלי מחר'.

"למחרת התקשר הבחור שוב, והאבא אמר לו שהוא לא ישן כל הלילה, וניסה לחזק את עצמו בספרי מוסר, ושינן לעצמו שאין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם כן מכריזים עליו מלמעלה, ואתה רק שליח של ההשגחה העליונה, והכל זה הקב"ה. 'אני מוחל לך' - אמר.

"הבחור שמח, אבל האבא אומר לו: 'יקירי, עדיין לא התחלת, אתה צריך לפייס גם את הבן שלי, הוא פגוע הרבה יותר ממני'.

"הבחור התקשר אל החתן, ומיד כאשר החתן שמע במה

"כנראה" - סיים הגה"צ רבי אלימלך שליט"א - "שכל הסיפור של החתונה והמשטרה היה ניסיון מהשמים לראות אם הזוג יתעלה על הפגיעה הקשה, וימחלו לאותו בחור, ובזכות שעמדו בניסיון הקשה, ניצלו חייהם".

(יעקב מלמד, JDN)

בטוחים שאין את מי להציל. אבל... הזוג עמד ליד הרכב השבור ללא שום טיפת דם.

"שאלו אותם: איך יצאתם?"

"ענו הזוג ואמרו: אין לנו מושג איך, אבל עפנו מהחלון ומצאנו

את עצמנו על הגג....

טעימה מגיליון 'לקראת שבת'

מיד לאחר התפילה שלף הזקן בקבוק קוניאק ורוקן את חציו בלגימה אחת על קיבה ריקה... תמהתי: כיצד הוא יכול לשתות כך מיד על הבוקר? ניגשתי לגבאי ושאלתי אותו - מיהו הזקן הזה?

האדמו"ר מנדבורנה שליט"א מספר על גנרל רוסי ישיש שלימד אותו מהי מסירות נפש אמיתית

כל ימי כיהודי, לפחות אמות כיהודי.
"הוא היה אז בערך בגיל שבעים וחמש. הסבירו לו מה זה ברית מילה, וסיכמו עם רב ורופא בבית חולים למול אותו. בהגיעו לחדר הניתוח ראה שמתכוננים לניתוח, ובין הכלים שם ראה מזרק גדול. שאלם הזקן לפרש מזרק זה, והסבירו לו שבמזרק זה מונח חומר ההרדמה על מנת שלא ירגיש את הכאב.

"תמה הזקן ואמר, שכשלמד את הלכות ברית מילה, לא שמע מהרב על מזרק... ושאל: 'האם אברהם אבינו ג"כ עשה כך?'... הסבירו לו שלא כל אחד הוא אברהם אבינו, אך הוא עמד על שלו והתעקש שאינו רוצה לקיים את המצוה בהרדמה. אברהם אבינו היה בן תשעים ותשע שנים בהימולו, ואילו הוא רק בן שבעים וחמש. ואכן עשו לו את הברית מבלי שהוציא הגה מפיו.

"סיים הגבאי ואמר: 'אז אתה עוד תמה כיצד הוא יכול לשתות

חצי בקבוק קוניאק על קיבה ריקה?!'..."

"כששמעתי זאת, החלו דמעות לזלוג מעיני. עמדתי וחשבתי: רבנו של עולם, ראה יהודי שלא ידע מעולם מה זה יהודי, ועתה נתברר לו מהו יהודי, והבין את הדבר מעצמו, ולא רצה לעשות אחרת ממה שעשה אברהם אבינו. ואילו אני, אברך צעיר בבני ברק, הולך למקוה ומדמיין שאני קרוי 'חסיד'. היכן מסירות נפש למצוה? קצת להתייגע? אני רק חושב שכל העולם לא נברא אלא בשבילי. ומה עם הקב"ה? האם לא מגיע לו קצת הנאה?"

(מתוך עיר על תילה גליון א')

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר מנדבורנה שליט"א: "הייתי באוקראינה לפני כשמונה עשרה שנים בשנת תשס"ב. זו היה הפעם הראשונה שנסעתי לשם. נכנסתי לבית המדרש שם ולא הכרתי אף אחד. היו שם כ'מנין' זקנים, והגבאי היה אברך צעיר.

"לעת קריאת התורה ראיתי יהודי זקן עולה לתורה, ושני אנשים גבוהים וחסונים מגודלי שער-פרא, הנראים כמו 'דובים', מלווים אותו. לאחר התפילה, מיד לאחר שחלף התפילין, שלף הזקן בקבוק קוניאק ושתה כחצי בקבוק בבת אחת על קיבה ריקה... תמהתי, איך הוא יכול לשתות חצי בקבוק קוניאק מיד על הבוקר?"

"ניגשתי אל הגבאי ושאלתי לפרש זקן זה. השיב לי הגבאי וסיפר: זקן זה היה גנרל בצבא הרוסי, לאחר נפילת מסך הברזל, קראה לו אמו, ואמרה בבכיות כי היא חשה שקרב קיצה, וברצונה לגלות ולומר לו סוד, שהיא הסתירה כל ימיה את זהותה האמיתית, ולמעשה היא יהודיה, ואם כך גם הוא יהודי, והיא רוצה שיידע מכך. ומיד שבקה חיים.

"הוא שמע את דברי אמו, אך לא ידע כלום מהו יהודי ומהי כוונת הדברים. וכך הסתובב מבלי לדעת מה זה 'יהודי'. עד שמצא בחשאי אדם אחד שכיהן כרב והיה לו אמון בו, ושאלו מהו יהודי. הלה הסביר לו מהו יהודי, ושיש בורא עולם שנתן לנו להם את התורה ומצוות. והדבר הראשון שעל יהודי לעשות הוא ברית מילה. הגנרל הזה ידע כמה מילים באידיש, ואמר: 'אם לא חייתי

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

לאחר ההמראה החל הגבאי לחפש את יתר הפמליה, אך להפתעתו גילה שהם אינם... גם במטוס השני שהיה בדרכו לשווייץ התחוללה מהומה, כאשר הפמליה המבוהלת גילתה שהרבי איננו...

גאב"ד 'הרדים' הרה"צ ר' אשר אנשיל כ"ץ שליט"א בסיפורים מרתקים על מסעות חובקי עולם שכוונו בידי ההשגחה העליונה

"אל הארץ אשר אראך"

בית המדרש צר היה מלהכיל את החסידים שהצטופפו במעמד סעודת הפרידה מרבם. העיניים נתונות לכל תנועה, האוזניים כרויות לכל הגה היוצא מפיו.

היה זה לעת זקנותו של זקני הקדוש כ"ק מרן אדמו"ר מתולדות אהרן זי"ע, כאשר גופו נחלש ובעצת הרופאים עמד לצאת להינפש בהרי שוויץ ההחליף כח. אך טרם שקיים זקני את 'וקווי ה' יחליפו כח', קיימו החסידים את ה'קשה עלינו פרידתו', ולכן עשו סעודה קטנה קודם יציאתו מן הארץ.

באותה סעודה האריך זקני בדברי תורה בעניין אמונה וביטחון, שהוא חובת האדם בכל מקום, בכל רגע ובכל שעה, בתוך דבריו התלהב ואמר: "רבות מחשבות בלב איש", אך רק "ועצת ה' היא תקום", ופירש: האדם הקטן עומד כאן עלי אדמות ומחשב לעצמו את סדר יומו... הוא חושב 'למקום פלוני אלך' או 'למקום פלוני אסע', אך רגליו מוליכות אותו למקום אחר לגמרי, למקום אותו תכנן עבורו מסבב כל הסיבות בורא כל עולמים. "א מענטש וייסט נישט קיינמאל ווי ער גייט" - האדם אינו יודע לעולם לאן הוא הולך, אלא ה' יתווה לו דרכו.

דברים אלו שנאמרו בלהב אש השתלבו היטב בדברי תורתו, ולא עוררו תשומת לב מיוחדת אצל השומעים לגבי מה שהולך להתרחש בשעות הקרובות שלאחר מכן...

נסע לשווייץ ומצא עצמו בהולנד

מופלג היה זקני בשמירת עיניו במסירות נפש ממש, ומשכך, חשש מאוד מהמראות הנוראות שבשדה התעופה, לכן נסע ברכב פרטי עם משמש אחד היישר אל כבש המטוס, בעוד ששאר הפמליה סידרו את העניינים בדרך המקובלת והלכו רגלית למטוס שיביא אותם בס"ד לשוויץ.

הפמליה הכבודה עשתה את דרכה אל תוך המטוס, כשהם תרים בעיניהם אחר האדמו"ר ומשמשו שאמורים היו להיות שם כבר לפניהם. חיפשו וחיפשו, ולא מצאו... קשר טלפוני עדיין לא היה נפוץ, ומשכך המה ראו כן תמהו וחשש קל התגנב לליבם, מי יודע מה עם הרבי? ויהי לפלא בעיניהם, והם קיוו כי עד ההמראה יסתדר הכל על הצד היותר טוב.

בינתיים צעדו גם הרבי ומשמשו על כבש המטוס, אך מטוס

אחר... זאת בשל טעות של נהג הרכב שהתבלבל בין הניירות והביאם בטעות למטוס אחר. כשעלו היה זה כבר לקראת סגירת הדלתות ותיכף הושיבו אותם אחר כבוד על מקומם, בעוד הם סבורים ודאי יתר הפמליה יושבים מאחור, ובהזדמנות הראשונה כשיתאפשר יפגשו. וכך מצאו את עצמם מתעלים בגבהי מרומים... לאחר ההמראה, כשהגבאי החל מחפש אחרי יתר הפמליה, גילה שהם אינם, והבין שמשוהו אינו כשורה. ואכן אחרי בירור קצר התגלתה הטעות המצערת, כי המטוס שבו הם נמצאים עושה את דרכו להולנד...

גם במטוס השני, שהיה בדרכו לשווייץ, החלה מהומה, כשהפמליה הרעישה עולמות שהרבי איננו... אך אדהכי והכי התבררה להם הטעות והם החלו במסע חובק זרועות עולם לסידור העניינים כשורה.

היחיד מבין כל הנוסעים, בשני המטוסים, שישב במקומו ברוגע ובשלווה - היה זקני זי"ע, שקיבל את כל ההתרחשות בשמחה רבה ובאנפין נהירין עילאין, ואף הוסיף ואמר למשמשו: הלא אמרתי בדברי הפרידה 'שאין האדם יודע להיכן הוא הולך', ובוודאי לא לריק עושה אני עתה את דרכי להולנד, על אף הקושי והטרחה.

צוות המטוס שהתוודע לתקרית הלא-נעימה סידרו שלא לתר בהגיעם להולנד תמתין להם טיסה לשוויץ ללא צורך בהמתנה כלל על אדמת נכר. הטייס ניגש אל זקני כמתנצל והודיעו כי הם סידרו את הכל על מנת שלא יצטרך כלל לפסוע על אדמת הולנד. אך להפתעתם, זקני, שקיבל הכל ברוח אחרת כאמור, סירב, והתעקש והודיעו נחרצות, כי בשום פנים לא יעלה על המטוס לשוויץ לפני שיתעכב קמעא על אדמת הולנד, ולו לדקות ספורות, ויהי מה. רק אז יסכים לעלות למטוס.

בהגיעם למחוז חפצם, אכן ירד זקני מהמטוס, התיישב על כיסא וביקש לברך על כוס מים. כשהוגשה לפניו החל מתעמק במחשבותיו ופצח בקול רם ובכוונה אדירה בברכת 'שהכל נהיה בדברו', לגם מהמים, בירך ברכה אחרונה, ורק אז קם בשמחה לעלות על המטוס בדרך לשוויץ. תוך כדי שהוא חוזר שוב ושוב על דברותיו: אכן כך, א מענטש וייסט נישט קיינמאל ווי ער גייט. אין מקרה בעולם כלל, אלא מסבב כל הסיבות פעל ועשה בהשגחה פרטית שאגיע למקום זה כדי שאזכה לברך ולקדש שם

שמים גם בארץ הזאת [והארץ אז לדבר ולבאר בעניין ניצוצין הקדושים הפזורים בכל מקום, שלכן מביא ה' את האדם למקום ההוא דייקא].

ובעניין זה ידוע מה שסח הרה"ק רבי אברהם יעקב מסאדיגורא זי"ע ואמר: "יתכן שאדם נוסע לעיר לעמבערג לצורך עסקיו, וסבור הוא שעסקיו הם העיקר, אך אינו מודע כלל שהשי"ת סיבב את כל נסיעתו ללעמבערג כדי שיברך במקום ההוא ברכת 'שהכל נהיה בדברו' על כוס מים (נר ישראל ב, אות קנה). ועוד מובא בשמו: כל מה שצריך האדם לנדוד ממקום למקום הוא לתיקון חטאו של קין בעולם, שעליו גזר אומר 'נע ונד תהיה בארץ'.

לכן על האדם להיזהר מאוד בברכות בעת נסיעותיו והליכותיו, שהרי ודאי לא דבר ריק הוא נסיעתו למקום ההוא דייקא. ומי יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות - למען מלכות שמו - לעשות שם ברכה בכוונה, ולקדש שם בזה מלכות שם שמים, שהלא 'שהכל נהיה בדברו' - גם נסיעתו למקום ההוא.

ואיתא במדרש אגדה בפרשתנו: 'לך לך' בגימטריה מאה, ע"כ. ויש לפרש הכוונה, ש'מאה' אלו ימזון למאה ברכות שבכל יום, שציוהו הקב"ה לך-לך, ותעשה בכל מקום ברכות, וכהמשך המקרא - 'והיה ברכה'.

כוחה של סעודת שבת אחת בתאילנד

עניין נוסף מובא בספה"ק, שלפעמים מגיע האדם למקום שאינו כפי רצונו ומחשבתו, ואין זה לטובת המקום ההוא, אלא בראש ובראשונה לטובתו עצמו.

וכדאיתא בקדושת לוי (בפרשת ד"ה עוד יבואר) שזהו שאמר ה' לאברהם לך-לך, היינו שבכל מקום שאתה הולך הוא לך - בשבילך, לטובת נשמתך. וכדברי חז"ל ברש"י: להנאתך ולטובתך. "כי זה כלל גדול, כי לכל מקום שהאדם הולך הוא לשורש טובת נשמתו", ע"כ (וע"ע במאור עינים פר' ויקהל בשם הבעש"ט עה"פ 'מה' מצעדי גבר כווננו). ולכן ציווה לאברהם 'קום והתהלך בארץ לאורכה ולרוחבה כי לך אתננה', עצם ההליכה בארץ יש בה טובה לך, לנשמתך.

וכה כתב בקדשו מרנא ה'בן איש חי' (בפרשתו ב'עוד יוסף חי'): איש קדוש כאברהם אבינו ע"ה אשר ציווהו השי"ת לנסוע מעירו לארץ כנען, בוודאי היה נסיעה זו לטובת נשמתו. וזהו דכתיב לך, היינו לטובתך ולטובת נשמתך. נמצא מסתובב לו האדם עלי אדמות מהלך ומטלטל ממקום למקום ומעיר לעיר, הכל בהשגחה פרטית מאת השי"ת לטובתו לקבץ נדחיו המפוזרים והמגולגלים בדומם וצומח וחי, עכת"ד.

הדברים מבהילים, ומשנים את כל התפיסה. מסתובב לו אדם קטן, 'א קליין מענטשל', עלי אדמות בעולם העשייה, נוסע מהכא להתם ומיטלטל מהתם להכא, כשברור לו שהדבר נעשה לצרכי פרנסה או לצרכי בריאות וכדומה, אך לא מיניה ולא מקצתיה. אדרבה, כל הסיבות והנתיבות האלו, הם רק כדי להביאו למקומות אלו, שיהא מוכרח על ידי צרכיו לבוא לשם.

סיבב הקב"ה שבנסיעותיי הרבות בענייני כשרות מגיע אני לכל קצווי תבל, וביניהם למקומות נידחים שדמות יהודי בכלל - וחרדי בפרט - לא נראו שם, ודאי לא עם זקן אהרן, פאות וציציות רחבות משתלשלות מכל צד, כובע ביום חול, שטריימל וקפוטת ביום השבת...

מטבע הדברים, צורת לבושי תופסת תשומת לב רבה בכל מקום, ולא דווקא אצל גויי הארץ אשר פורצים בפרצי צחוק, כי אם, בעיקר ובדווקא, אצל אחינו הרחוקים, אשר יפטירו בשפה, יניעו ראש, תמהים ושואלים בינם לבין עצמם בקול גדול: 'מה, גם לכאן הם הגיעו? אי אפשר להיפטר מהם, לאן שאנחנו בורחים, הם אחרינו... מה יהיה הסוף, עד מתי הם ירדפו אותנו על לא עוול בכפנו... והמהדרים מוסיפים גם להכות 'על חטא' שלנו: 'איזה חילול ה', איזו קיצוניות - ללכת ככה בין הגויים בלבוש פרימיטיבי, פאות וכיפה גדולה, ירחם הבורא, ביזיון הקודש...'

אך דעו נא רבותיי והסכיתו. לא יאומן כי יסופר: דווקא אלו הסולדים מהמראה החיצוני - הלבוש היהודי - כמטחוי קשת, הם אלו שבסופו של דבר ירדפו אחרי כדי לשמוע דבר חיזוק, ללמוד את דבר ה', ולקיים.

די בסעודת שבת אחת אי שם בקצווי תבל, בערבות סין, הודו או תאילנד, כדי לפתוח הלבבות להשכיח את המצוקות ולהזניח השטויות. היופי היהודי ופנימיות הלב מתגלים במלא הוד וההדר - זוהר נשמות ישראל בתפארתם. ובדרך כלל נותרים המה מסומרים על מקומם עד לאור הבוקר צמאים לשמוע עוד... נכספה וגם כלתה נפשם לחצרות ה'. התייעוב שהם רחשו בעבר לכל יהודי הדבוק בתורה, כעשן כלה וכענן פורת...

וכאן המקום לציין שרוב פגישותיי עם אותן נשמות טועות הוא כתוצאה ופועל יוצא של עיכובים שונים, שבשלהם אני נקלע לאותם מקומות נידחים שלא מרצוני, אך מסבב כל הסיבות עשה ועושה ויעשה לכל המעשים כדי להביא אותי לשם, גם אם לא שיערתי מראש שכך יקרה, ולו רק כדי לתת איזה מילה טובה, דבר חיזוק, וארט ודבר תורה לאיזה יהודי במקום הנידח ביותר. ורבים הושבו מעוון בגין פגישות אקראיות כאלו.

בזכות ברכת 'שהכל' עם כובע...

על מקרה אחד אספר כאן: היה זה באחד מביקורי במדינה כל שהיא בעולם. יושב אני בלובי המלון בשיחה תורנית ערה עם אחד מהפוסקים הגדולים שליט"א. עסקנו באיזה דיון הלכתי בענייני כשרות מתוך ריתחא דאורייתא. בסמיכות אלינו ישבה קבוצת יהודים רחוקים מדת ודין ה", שעקבו אחרינו.

תוך כדי שיחה חפצתי לשתות מים ועל כן חבשתי את כובעי העליון וברכתי. עוד טרם הספקתי ללגום לגימה כלשהו, 'התנפל עלי' ראש הקבוצה בפילפול למדני: "ממה נפשך" - טען - "אם הכיפה אינה מספיקה לך, למה אתה חובש אותה? ואם די בכיפה - למה אתה חובש כובע בעת הברכה? איזו מין הנהגה זו?" השבתי לו כי אין הכובע מעיקרי ההלכה, אך אני לכשעצמי נוהג

ועוד מעשה כיוצא בזה: באחת הטיסות התמזל מזלו של שכני לספסל - יהודי רחוק מאוד, עטור פרסים בינלאומיים חשובים בתחום מקצועו - לשבת לידי, כשהוא אינו מפסיק לרטון על מר גורלו שמכל הנוסעים האחרים עליו לשבת דווקא לידי. התברר שבאותה טיסה חישב לברוח לאדמת ניכר ללא עול תורה ומצוות ולחפש שם את ה'גליק', את האושר, והנה כבר בראשית תחילת דרכו הכל מתחיל לצלוע, כשהוא מוצא את עצמו יושב לידי...
אך סוף מעשה - כיום הינו שומר תורה ומצוות בהידור ובחומרה יתירה. התחתן והקים בית נאמן בישראל לשם ולתפארת. מזמינים אותו מכל העולם להרצאות. אך, החשוב מכל אצלו זו הקביעות עיתים לתורה עם חברותות קבועות, לפחות חמש שעות ביום! מעשים אלו ועוד רבים, הם דברים שכיחים בנסיעותיי. אמנם אין בהם בכדי להתפאר, אך יש בהם כדי להמחיש שלכל נסיעה יש סיבה אחרת כנגדה, ולו לא נשלחתי לשם אלא עבור כך, דייני, ויהיה זה שכרי.

יהלומים מגדולי ישראל

"בדרכי חזרה בלב נדכה, שמעתי לפתע קול נער אומר: 'דרשתי את ד' וענני ומכל מגורותי הצילני'. עמדתי לשמוע מאין הקול יוצא, ושמעתי שנית שאומר: 'הביטו אליו ונהרו ופניהם אל יחפרו'. עמדתי משתומם, מיהו קול המבשר הזה?..."

"בדידי הווי עובדא ממש" - הגאון רבי שמחה יונה האלין זצ"ל מגולל בספרו מאורע אישי שלימד אותו משמעות מחודשת בברכת 'שעשה לי כל צרכי'

"בשנת תרע"ב היה לבני בכורי חיים אריה יחי', דין ומשפט חמור בפעטרבורג עבור עלילת חינוס רח"ל, ונסעתי לכפר טטאבריטש שאצל נהר דינעסטר, להשתטח על קברי צדיקים הטמונים שם מימי קדם, ה"ה הצדיק הקדוש ר' מרדכי מטאלמאזי (י"א שהיה תלמיד להבעש"ט זי"ע, ויש אומרים שהיה חבר להבעש"ט), וחתנו הקוה"ט ר' יוסף זי"ע, שיבקשו רחמים על בני הנ"ל, שיצא זכאי במשפט.

"וכאשר הלכתי חזרה משם בלב נשבר ונדכה, שמעתי קול נער ולא ידעתי מאין הקול יוצא, אומר בזה הלשון: 'דרשתי את ד' וענני ומכל מגורותי הצילני'. עמדתי לשמוע מאין הקול יוצא, ושמעתי שנית שאומר: 'הביטו אליו ונהרו ופניהם אל יחפרו'.
"עמדתי משתומם מי הוא קול המבשר הזה, והלכתי אחר הקול עד שבאתי סמוך לבית יהודי, ושמעתי קול הנער מבשר ואומר: 'זה עני קרא וד' שמע, ומכל צרותיו הושיעו'. פתחתי

בזה מידת חסידות לברך את ה' כשגם הכובע לראשי, לתוספת יראת שמים ועול מלכות.

אך הדברים לא פעלו היטב והלה פער את פיו לצעוק: "שטויות. מה יתן לך ומה יוסיף לך הכובע... מספיק להיות יהודי בלב", ועוד מיני דברי הבל וריק.

עברה תקופה, והנה אני שוב באותו מקום, ולהפתעתי אין גבול: אני רואה מולי את אותו ראש הכופרים דאז, ניצב לקראתי בעוז ובגאווה, אך פנים חדשות באו לכאן - את ראשו מכסה כיפה, ולא סתם 'כיפת הירדן' כל-שהוא, אלא כיפה גדולה כשיעור חזון איש!

כראותו אותי, רץ לעברי, סובבני וחיבקני ולא יכול היה לכלוא את התרגשותו. כשנרגע אמר לי: "כמה שאני אוהב אותך, אינך יודע מה חוללת בקרבי. מאז פגישתנו האחרונה לא מצאתי מנוח לנפשי, ראיתי כמה דבוק הנך בהנהגתך ואמרת לי לעצמי: לא ייתכן שדבר ריק הוא. ומשכך התחלתי לעקוב אחר היהדות, להתעניין, לנבור ולחפש, עד שנדלק גם אצלי אותו ניצוץ יהודי אשר חבוי היה בקרבי, והנה גם אני כמוך היום - איני מתבייש כלל עם הכיפה. והניצוץ שהתעורר אצלי גם 'מדבק', כמה וכמה כבר 'נדבקו' ממני והולכים גם הם עם כיפה כמוני, בגאווה בלבושם היהודי.

הדלת, והנה נער עומד לפני רבו שמלמד אותו תפילות... הייתי בטוח שד' שמע תחינתי ובני יצא זכאי, ונסעתי לביתי בשמחה רבה ומה מאד שמח ליבי. אך לדאבון ליבי, כאשר הגיע יום הדין ושפטו אותו לתפיסה רח"ל, נהפך שמחתי ליגון ואנחה, ורב שבענו בוז וכאב לב משיבתו תפוס רח"ל.

"אך אחר כמה שנים, כשנעשה מלחמות העולם (מלחמת העולם הראשונה שהחלה בשנת תרע"ד) וכמעט כולם נלקחו לצבא למלחמה, והגיע הגורל לבני לילך גם כן לצבא - ניצל ב"ה ונשאר בשלום בביתו, על ידי החוק שהיה שמי שישב תפוס 'אין לו אמון לצאת לצבא'.

"אחר-כך עשו הרבה אנשים בערמה, שישפטו אותם לתפיסה כדי להינצל מהצבא, וניצלו גם כן מעבודת הצבא, אך כאשר ראתה הממשלה שנתרבו העושים זאת בערמה, ביטלו חוק זה וקיבלו

את היושבים בתפיסה לעבודת הצבא, חוץ מאותם ראשונים שהיו בלי עורמה.

"אז ראו עיני השגחת הבורא, הצופה ומביט הטובה שיצמח מהרעה, ואז ראיתי שאמת וצדק הראוני מן השמים על ידי תפילת הנער הנ"ל".

והוא ממשיך שם בפירושו:

"ועל זה ודאי ראוי לברך 'שעשה לי כל צרכי', כמו שכתוב: 'אודך ד' כי אנפת בי ישוב אפך ותנחמני', כמו שמביאה הגמרא (נדה לא) משל לשני אנשים וכו', לימים שמע שטבע הספינה בים התחיל מודה ומשבח' וכו', וכמו שדרש ר' אליעזר מאי דכתיב 'עושה נפלאות לבדו', שאפילו בעל הנס אינו מכיר בניסו, ואחר-כך כאשר נודע הנס אזי 'ברוך שם כבודו לעולם'.

(הובא בגיליון 'באר בשדה' - שטפנטט)

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

על דא ועל הא

"הוא בכלל יודע לקרוא גמרא כמו שצריך?" - ודאי, הוא קורא וגם מבין מצוין, כמו למדן אמיתי. "בטוח???" - כן, בטוח, אבא יקר. בנך אוצר נהדר, אבל אם אבא שלו כל-כך לא מאמין בו, אזי יתכן מאד שחלילה...

נאמין בהם, בילדינו | נקודה למחשבה - הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א

אולי מילה פה מילה שם. הוא בסך הכל בחור בישיבה קטנה וקשה לו, כמו לכולם, לשתוק כמו דג בכמעט שעותיים שיעור עיון. אבל כשאני מסמן לו בעיניים, הוא משתק מיד וממשיך להקשיב, להשתתף, לשמוח על כל דבר חידוש, להעיר הערות נבונות ולהבין. פשוט תענוג.

"באמת? והוא ממש מקשיב כל הזמן? אתם בטוחים?"

בהחלט.

"הוא יודע לקרוא גמרא כמו שצריך? לא נראה לי"

"אתם בטוחים שהוא מקשיב כל השיעור?" שאל אותי פעם אבא נדהם, לאחר שהחמאתי לו ממושכות על תפקודו של בנו, השתתפותו הערנית בשיעורים, שאלותיו ותירוציו המוצלחים מאד והקשבתו הנפלאה.

ולמה שלא יקשיב? הוא אוהב ללמוד, הלימוד העיוני מדבר אליו. הוא שמח בלימוד, יש לו הבנה חדה ועמוקה והוא ממש מצוין!!

"והוא לא מפריע בשיעורים?"

הוא קורא גמרא ורש"י ותוספות מצוין, ומבין מצוין את כל הראשונים והאחרונים המוזכרים בשיעור, ויש לו אבחנה דקה, כמו למדן אמיתי. אני מתענג ממנו כבר חצי שנה, יום יום... "בטוח?"

כן, אני בטוח, אבא יקר. הבן שלך הוא אוצר נהדר שכל ר"מ היה מתברך בו. אבל אם אבא שלו כל כך לא בטוח בו, כל כך חושש שהוא לא מקשיב, לא יודע ולא מבין, והוא גם משדר לו את זה בקביעות - אזי יתכן מאד שהוא באמת יפסיק להקשיב, לשאול, לתרץ ולדעת...

מסופר על ילד נכרי בשם תומאס, שהיה יתום מאב, ששב באחד הימים לביתו ובידו מכתב לאמו מהנהלת בית הספר. תומאס הצעיר, שלא ידע עדיין לקרוא כדבעי, ביקש מאמו שתקריא לו את המכתב. התיישבה אמו לקרוא לו את המכתב והקריאה לו:

"לאמא של תומאס. בנך תומאס חכם וגאון, הרבה יותר ממה שבית ספרנו יכול להציע לכישוריו הברוכים. לאור זאת, הוא אינו מתאים ללמוד בבית ספרנו. עליכם למצוא לו מסגרת מתאימה אחרת, כיאה וכיאות לכשרונותיו הנפלאים. באיחולי הצלחה, הנהלת בית הספר."

סיפר תומאס, שלימים נודע כתומאס אדיסון, ממציא הטלגרף, נורת החשמל, וש-1093 פטנטים רשומים על שמו, ש"מכח מכתב מלא מחמאות זה, והתרגשותה של אמי בקוראה את המכתב, יחד עם מורה פרטי ששכרה לי בעקבותיו - היה לי כל חיי דחף עצום להתקדם עוד ועוד, למרות כל מגבלותי, כי הלא אני 'חכם וגאון'..."

לאחר שבגר, נפטרה אמו. אז מצא תומאס מוחבא היטב את מכתבו המקורי של ביה"ס בו למד, והחל לקרוא בו בשקיקה, כי הלא זה המנוע של חיי. לתדהמתו גילה שבמכתב היה כתוב דבר אחר לגמרי, ואמו שינתה את המכתב. אמנם רק בשתי מילים, אבל הן היו כל משמעותו...

וכך, במקום לקרוא כנוסח המקורי: "בנך תומאס טיפש וחוצפן, ולא מתאים ללמוד בבית ספרנו", קראה האם המסורה והדגישה: "בנך תומאס חכם וגאון". בשינוי אמיץ זה הצילה את חיי בנה, ואת כל המצאותיו לדורות...

חודש שלם של אלול עבדנו על עצמנו, אגרנו שעות של תורה ומצוות וחישבנו חשבונות נפשנו. בראש השנה המלכנו את מלכנו אלוקינו יתברך עלינו, ופישפשונו במעשינו בעשרת ימי תשובה. שבנו בתשובה שלמה ביום הכיפורים והקב"ה טיהר אותנו מכל חטאינו. אצנו רצנו מחיל אל חיל ובחג הסוכות ישבנו בצילא דמהימנותא, שמחים ומאושרים שהקב"ה פורש עלינו את כנפיו. שמחנו ורקדנו עם ספר התורה והבטחנו לעצמנו שלא ימוש ספר

התורה הזה מפינו ומפי זרענו עד עולם.

עם כל המטען הרוחני הנעלה הזה אנו נכנסים אל חודשי החורף הארוכים, מתחילים שוב מבראשית, במסלול חדש ובלתי פוסק של קיום תורה ומצוות, כבניו וכעבדיו של נותן התורה ברוך הוא.

כדי לסיים את החורף הבעל"ט, שלעת עתה, כך מסתמן, יהיה גדוש בסגרים ובידודים, מסכות והנחיות לריחוק חברתי, בוקה ומבולקה, נפתח אותו, כבר בראשיתו, עם תחושות של אמון בעצמנו ובילדינו.

"אוי למי שאינו מכיר בחסרונותיו", היה שב ושונה, כופל ומשלש, המשגיח הגה"צ רבי שלמה וולבה זצוק"ל, בשם 'האלטער', כך בלשונו, בשיחותיו הקבועות שנמסרו ב'קול תורה' בכל מוצאי שבת - "אבל אוי ואבוי למי שאינו מכיר במעלותיו".

שח לי אחד מהמשגיחים היותר מפורסמים: "ישנם בחורים המתבקשים לדבר בשמחת אירוסין של חברם לשיעור. הם יודעים שמצפים מהם לדבר בשבח החתן, והם ממציאים סיפורים, מגזימים ומדברים כאילו על בחור אחר, כי הרי זו חובתם, לשבח את החתן, הלא כן?!"

"ובכל פעם שאני נתקל במקרה כזה", אמר לי המשגיח שליט"א, "אני חושב לעצמי: איזה חוסר פירגון יש להם!! הרי לכל בחור ישנן מעלות המיוחדות רק לו, צריך רק לחפש אותם מעט ואז הן יתגלו באור יקרות. אז במקום סתם להתעצל ולנפח, להגזים או לספר בדותות, פשוט תפקחו את העיניים ותדברו על מעלותיו האמיתיות של החתן דנן!..."

יש לכל אחד ואחד מאיתנו, בני אברהם יצחק ויעקב, מעלות רבות ונכבדות. כל אחד עם מעלותיו, כשרונותיו, אופיו ומזגו שלו. בכוחו של כל יחיד ויחיד להתחיל את 'זמן החורף' הבעל"ט, בכל צורה שתפתח, במחנים או במבצרים, בקפסולות או בקוי טלפון, עם שפע כישורים ומעלות, רצון עז ואומץ נפשי.

--- הבט נא, הבט בבניך ובבנותיך, ראה את מעלותיהם, כוחותיהם המיוחדים והמותאמים רק להם מידי הבורא יתברך. אין צורך לשקר את עצמך כדי למצוא את מעלותיהם. האוצר נמצא בלבבם, לא אי שם מתחת לגשר. צריך רק לפקוח עיניים ולהביט בהם במשקפים ורודות, חומלות ואוהבות.

אלא מאי? לעיתים צריך להעצים את כוחותיהם, לזרוע, לגזום מעט, לדשן במחמאות, להסיר סנסן סורר ולגלות את השושנה המופלאה שמתחת לגבעול וקוציו.

אנו רוצים חורף טוב ומועיל לילדינו? נרפד אותם במחמאות אמיתיות. נכיר בייחודיות שלהם ונמריץ אותם, באהבה גדולה, לקראת חורף לא פשוט. עלה נעלה כי יכול נוכל.

בתחילת הקורונה ציפינו שהכל יסתיים במהירות. בגל השני - הבנו שהמכה אינה מאחורינו כל כך מהר. כעת, כששלשה רגלים בצל הקורונה כבר מאחורינו, אנחנו נכנסים לשגרה לא קלה.

איש איננו יודע עד מה. דבר אחד ברור ובטוח, נצטרך הרבה מאגרים של סבלנות.

"כמה סבלנות צריכים בחינוך הילדים! תקצר היריעה מהכיל את פרטי ההנהגה עמהם שבהם זקוקים לסבלנות. עם צעקות וסטירות לחי לא 'מחנכים'! נתלמד אפוא בסבלנות עם בני הבית, נקבע לעצמנו שעה קבועה שבה נתאזר ביותר בסבלנות, ותהא זו שעה שבה עלולים דווקא להתעצבן, כגון בבוקר שהילדים צריכים לצאת למקום לימודם, או בערב שהם צריכים לשכב לישון, אז

ישמור על קור רוחו ומנוחת נפשו.

"נתרגל בזה עד שייקבע בליבנו ציור ברור מהנהגה עקבית של סבלנות בלב שלם. אחר כך נעביר את הזמן הקבוע הזה לזמן חולשה אחר בבית, עד שנתלמד גם בזה, וכל זאת לתקופה ממושכת, עד כדי התלמדות יסודית במידת הסבלנות" (הגר"ש וולבה זצוק"ל, עלי שור).

א גיזונטער וינטער. חורף בריא, בגוף ובנפש, לכולנו!!

(פורסם ב'יתד נאמן')

החפצים בחיים - הפץ חיים יומי

באיזה אופן יהיה אסור לספר שפלונני נתן 100 שקלים לצדקה?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'הפץ חיים'

(ב) כשמספר שפלונני נתן לקופת הצדקה מאה שקלים, ויודע שהשומעים יודעים שפלונני עשיר, ומפזר הרבה כספים לכל מיני עניינים שאינם של מצוה, ובזה מתגנה בעיניהם של הצדקה נתן רק סכום כזה, והוא עושה עצמו כאילו אינו יודע שפלונני עשיר, או שלא יודע שהשומעים יודעים זאת, זה נקרא לשון הרע ברמאות.

(ג) כגון שרוצה לגנות את פלונני על מעשה שעשה, שישנם שלא רואים בזה הנהגה שאינה ראויה, והוא אומר למכריו של אותו פלונני עד כמה אלו שעושים מעשים כאלו הם מגונים ורעים, ואף שלא מזכיר את פלונני, מכל מקום כיון שגורם לשומעים להבין שפלונני עושה מעשים רעים אלו הינו מגונה ורע, גם זה נקרא לשון הרע ברמאות.

כותב ה'חפץ חיים' בכלל ג' מהלכות לשון הרע סעיף ה': "ויש עוד הרבה אופנים בבעלי לשון הרע המספרין דרך רמאות. והוא, שמספרין הענין לפי תומן על חביריהן, כאילו אינם יודעין שדבר זה שדיברו לשון הרע הוא, או שאלו מעשיו של פלונני. כל זה וכיוצא בזה בכלל לשון הרע הוא".

בביאורים ומוספים מביאים מספר דוגמאות ללשון הרע ברמאות (מקונטרס תורת הלשון):

(א) כגון שמספר לחברו שפלונני השקיע בשיפוץ ביתו הרבה כסף, שיש אנשים שאצלם זה נחשב לגנאי גדול של בזבוז ומותרות, ויש כאלו שלא רואים זאת כגנאי כלל, והוא יודע שהשומע רואה את הדברים כגנאי, ועושה עצמו כאילו אינו מבין שהשומע רואה זאת כגנאי, עבר בזה על לשון הרע ברמאות.

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

עירובין עט

האם תפילה שלא נענית - זהו סימן טוב?

איפכא שמעינן

מהקב"ה על ענין מסוים, וזמן קצר אחר תפילתו אירע לו איפכא ממה שביקש, כגון המבקש לרפואת החולה ובתום תפילתו נודע לו שהחמיר מצבו של החולה, ידע נאמנה שתפילתו התקבלה, ואילו אם רואה תיכף את הישועה, אינו מוכרח שיהיה לזה קיום, ואף נרמז זאת באותו הפסוק "ויקחו אליך שמן זית זך", שאם האדם זכה והצליח להתפלל בכוונה כמרומז בשמן זית זך, ואח"כ מרגיש כתית - שאירע לו איפכא ממה שביקש, ידע נאמנה שכל זה אינו אלא למאור, סימן מובהק יש לו שתפילתו התקבלה והגיעה על לכסא הכבוד וישועתו קרובה לבוא.

כתב הגה"ק ה'חזון איש' ז"ע, מכתב בקשה מאדם שיפעל בעבורו איזו טובה, וכתב בסופו "ולא מצאתי להרבות עליו בבקשות, כי סמכתי על מה שהיה מרגלא בפומיה ד'החפץ חיים' זלה"ה דמן אדם אין מרבין לבקש - רק מה'. כי מה כח יש באדם, הלא 'לך ה' הגדולה והגבורה... ובידך לגדל ולחזק לכל', ורק בידו להיות לנו לעזר ואחיסמך" (ארחות איש פ"א כ')

(באר הפרשה)

בשנים שהיה הרה"ק רבי שלומ'קה מזוועהיל ז"ע התגורר בעיה"ק ירושלים, היה נוהג ללכת כל יום לכותל המערבי. פעם בדרך חזרתו פנה רבי שלומ'קה ללכת דרך 'שער שכם' - כי שם היה המקום ריק מראיות אסורות, אך משמשו ר' אליהו ראטה זצ"ל אמר שעדיף ללכת דרך 'שער האשפות', כי בשער שכם היה קצת סכנה להלך. למעשה עשו כדברי הרבי, בעברם ב'שער שכם' פגע בהם ערבי רשע, ובאגרופו הכה את הרבי מכה חזקה מאד. פנה הגבאי ואמר "ראה נא מה היה לנו", כמרמזו שהיה מן הראוי לעשות כדבריו וללכת דרך 'שער יפו' מפני הסכנה, נענה רבי שלומ'קה והשיב: "מקובלנו מאבותיי, שכאשר יהודי מסיים תפילתו והוא מקבל איזו מכה, הרי זה סימן לדבר שעלתה תפילתו לרצון לפני אדון כל", סיים רבי שלומ'קה - "עדיף לקבל מכה בגוף (מהערבי) ולא מכה בנפש חלילה" (משמירת עיניים). ובזה פירש את הפסוק בפרשתן 'שמן זית זך - כתית', אם אחר התפילה מקבל המתפלל מכה, הרי זה סימן 'למאור' שתפילתו נתקבלה, ויאר ה' פניו אליו.

כיוצא בו אמר רבי שלומ'קה, שכאשר האדם מבקש ומתפלל

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

עם איזה מקל מותר לצעוד ברחוב ביום טוב?

ויש המתירים זאת אף לעיוור, כאשר ודאי הדבר שללא עזרת המקל יפול תוך כדי הליכתו.

במה דברים אמורים? במקל רגיל, אבל מקל של כבוד, דהיינו שהנושא מתכבד בו, וכגון מקל עם גולת כסף שבעבר נהגו הנכבדים לצעוד בעזרתו גם כשלא היה להם צורך בכך - אין בו זלזול בכבוד יום טוב, ולכן מותר לצעוד בעזרתו ברחוב, כאשר אכן הוא גורם לכבוד, או שיש בו מעט צורך.

[שו"ע תקכב, א, משנ"ב א-ב, ושעה"צ א-ב; ביאורים ומוספים דרשו, 1, 2, 4 (וראה עוד שם) 81]

למרות שמלאכת 'הוצאה' מותרת ביום טוב כשהיא נעשית לצורך היום, אסרו חכמינו ז"ל ללכת ברחובה של עיר בעזרת מקל הליכה, משום שהליכה כזו היא דרך חול, ויש בה זלזול בכבוד יום טוב. איסור זה הוא רק למי שיכול לצעוד ללא עזרת המקל, אלא שהמקל מסייע לו ליישר את פסיעותיו; ולכן אסור השימוש במקל אף לעיוור, שהרי הליכתו תקינה.

אולם, זקן וחולה שאינם יכולים לצעוד ללא המקל, רשאים להשתמש בו ברחוב, כיון שלאדם כזה שאינו יכול לצעוד ללא מקל, נחשב המקל כנעל, ובודאי שאין בו זלזול בכבוד יום טוב.

באיזה מקום יש להימנע מהסעת תינוק בעגלה ביום טוב?

לעשות כן אף באופן שאותו אדם יכול ללכת ברגליו, אם יש צורך בדבר, כגון שחוששים שהנדחקים סביבו יפילוהו.

ומותר לשאת כל אדם על הידיים, ועל גבי הכתפיים, או להסיעו בכסא גלגלים. וכן מותר להסיע תינוק בעגלה; אולם, במקום שישנם כאלו שאינם יודעים להבחין בין שבת ליום טוב, ואם יראו שמסיעים תינוק בעגלה ביום טוב ברשות הרבים, ללא 'עירוב', יעשו כן גם בשבת - יש שהחמיר שלא להסיע תינוק בעגלה ביום טוב ברשות הרבים.

[שו"ע תקכב, ב, משנ"ב ד-ו, ושעה"צ ד רח; ביאורים ומוספים דרשו, 2, 9, 10, 11]

חכמינו ז"ל אסרו לשאת אדם על גבי כסא ברחובה של עיר ביום טוב, משום שדבר זה הוא דרך חול, ויש בו זלזול בכבוד יום טוב; וזאת, אף אם האדם שנושאים אותו אינו יכול ללכת ברגליו. ונחלקו הפוסקים אם מותר למלווים של אדם נכבד, לשאת עמהם כסא בשעה שמלווים אותו ברחוב, כדי שאם יצטרך לנוח באמצע הליכתו יוכל לשבת עליו.

והיוצא לרחוב לצורך מצוה גדולה, או לצורך הרבים, כגון רב העומד לדרוש בבית הכנסת - מותר לשאתו אף בכסא, ומותר

הדרכים שבהן ניתן לגרום לבהמה לקרב את וולדה אחרי שריחקה אותה

ומותר לעשות פעולות אלו ביום טוב, אך לא בשבת. ולמרות שהמים שבהם השרו את שלייתה הם 'מוקצה', שהרי אינם ראויים לשתייה או לשימוש אחר, מותר לטלטלם ביום טוב משום 'צער בעלי חיים'.

וכאמור, דרכים אלו מסייעות להחזרת וולד של בהמה טהורה לאמו, אבל בבהמה טמאה אין פעולות אלו מועילות, כי לעולם אינה מקרבת את וולדה לאחר שריחקה אותו.

[ב"י וש"ע תקכג, ד, ומשנ"ב ו-ה; ביאורים ומוספים דרשו, 3; משנ"ב שלב, א]

בהמה טהורה שילדה, ולאחר מכן ריחקה את הוולד, ואינה מניקה אותו, ישנן שתי פעולות שבאמצעותן ניתן לגרום לה לקרב בחזרה את הוולד, ולהניקו: האחת - להשרות את שלייתה במים, ולשפוך על הוולד מהמים שספגו את ריח השלייה, ואזי האם מריחה את ריחו, ומרחמת עליו ומניקה אותו. והשניה - להכניס כמות גדולה של מלח לרחמה, והכאב שהמלח גורם, מזכיר לה את כאבי הלידה, ומתוך כך היא נזכרת בוולדה, ומרחמת עליו ומניקה אותו.

* השולחן ערוך כתב שאסור לטאטא בשבת קרקע שאינה מרוצפת, ומותר לטאטא קרקע מרוצפת. והוסיף בשם 'יש אומרים', שמותר לטאטא אף קרקע שאינה מרוצפת. ולדעת הרמ"א, אסור לטאטא אף קרקע מרוצפת, אלא אם כן רוב בתי המקום מרוצפים, כבזמננו. ובחצרות הבתים, בגינות ובשדות, אסור, לדעת הרמ"א, לטאטא גם קרקע מרוצפת, כיון שרובן אינן מרוצפות אף בזמננו.

* חכמינו ז"ל אסרו לשטוף קרקע במים בשבת, מחשש שבעת השטיפה ייכשלו במילוי גומות שבקרקע, על מנת ליישר את פני הקרקע. ובכלל גזירה זו - אסרו לשטוף גם קרקע מרוצפת.

אתמול למדנו

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לאכול מבשר בכור בהמה בזמן הזה?

ידי תלמיד חכם בצירוף שני 'הדיוטות'. ואם המום נעשה בידי אדם, אסור לשחוט את הבכור עד שייווצר בו מום אחר מאליו. ואם נשחט הבכור באיסור, דהיינו שלא הותר תחילה על ידי מומחה או שלושה הדיוטות, או שהמום נעשה בידי אדם - אסור לאכול את בשרו.

[שו"ע תצח, ט, ומשנ"ב נ רנד; שו"ע י"ד שט, ב, וערוה"ש שם, ה]

בכור בהמה טהורה, חובה להקריבו על גבי המזבח, ולאחר מכן מותר בשרו באכילה. ובזמן הזה, שבעוונותינו חרב בית המקדש, אסור לשחטו ולאכולו אלא אם כן נוצר בו מום 'מובהק'. ואף כשנוצר בו מום, חובה להתיר את שחיטתו תחילה על ידי 'מומחה', או על ידי שלושה 'הדיוטות', דהיינו שידועים לפחות ידיעה מועטת בתורה. והמנהג הוא להתיר את הבכור על

ט' בחשוון | רבינו אשר ב"ר יחיאל (הרא"ש)
 זצ"ל, מבעלי התוספות, בעל פסקי
 ותוספות הרא"ש, שו"ת הרא"ש, הדר
 זקנים, אורחות חיים להרא"ש ועוד

בשנת ג' אלפים תתכ"ח, כשנה וחצי לפני החורבן אירע בו יום שמחה על הכאת חיל הנציב הרומי צסטיוס גאלוס, לאחר שהטילו מצור על ירושלים.

בשנת ד' אלפים תתקכ"ו, עלה הרמב"ם לחברון וזכה להתפלל בה וע"כ קבע יום זה ליום טוב לתפילה הודאה ושמחה בה' (שם הגדולים-רמב"ם) "ובאחד בשבת, ט' בחודש חשוון יצאתי מירושלים לחברון, לנשק קברי אבותי במערה... ושני ימים אלו (יום שעלה לאר"י וניצל מן הים).. נדרתי, שיהיו לי כמו יום טוב, ותפילה ושמחה בה', ואכילה ושתיה..."

בשנת תק"כ, הורגשה רעידת אדמה חזקה בצפת ובה נהרגו כ-162 איש ה"י, רעידת האדמה הורגשה באותו יום גם בירושלים.

יארצייט:

פ"ח: רבינו אשר ב"ר יחיאל (הרא"ש) זצ"ל, מבעלי התוספות, בעל פסקי ותוספות הרא"ש, שו"ת הרא"ש, הדר זקנים, אורחות חיים להרא"ש ועוד.

תרי"ב: רבי יצחק ב"ר אהרון מינקובסקי זצ"ל, אב"ד קרלין ובעל קרן אורה.

תרמ"ט: רבי שמואל ב"ר אלעזר ניסן טייטלבוים זצ"ל, מגורליץ.

תרס"ג: רבי שמואל זאנוויל קלפשיש זצ"ל, ראב"ד וורשא.

תרע"ט: רבי ישראל ב"ר יהודה לייב הלוי היילפרין-קרדונר זצ"ל, מרבני ברסלב.

ת"ש: רבי שמעון יהודה ב"ר יצחק שמואל הכהן שקופ זצ"ל, ר"י גרודנא, בעל שערי יושר וחידושי רבי שמעון יהודה הכהן ועוד.

תש"ז: רבי חיים מרדכי ב"ר יצחק אייזיק יהודה לייב רולר זצ"ל, רבה של טרגו ניאמץ-רומניה ובעל שו"ת באר חיים מרדכי, חידושי בן יאיר ועוד.

תשמ"ב: רבי יהודה ב"ר יצחק הורביץ זצ"ל, האדמו"ר מסטוטשין ובעל מנחת יהודה, משנת יהודא ושבת מיהודא.

תשס"ח: רבי מנחם מנדל ב"ר יעקב ישראל ישורון דובין זצ"ל, ממוז'אי-ברוקלין.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

יארצייט רבינו אשר ב"ר יחיאל - הרא"ש

התעניינות בדברים אישיים של הזולת

כתב הרא"ש: אל תהי להוט לדעת הסתרים שבין אדם לחברו ודבר המכוסה ממך.
(אורחות חיים להרא"ש - ליום השישי ס"ק קח)

נשתדל שלא להתעניין בדברים אישיים של הזולת ולא נחפש לדעת את סודותיהם

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il